

Т.І.ДАНЬКО (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)

КРИТЕРІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

*Національний університет "Львівська політехніка", вул С. Бандери, 12, 79006,
Львів, Україна tim-max@ukr.net,*

Сталий розвиток — це загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Важливо констатувати що сталий розвиток — це керований розвиток. Він стає керованим завдяки сучасним інформаційним технологіям, які дозволяють моделювати різні варіанти напрямів розвитку, чітко прогнозувати результати та обирати оптимальні.

Першим критерієм сталого розвитку лісогосподарського виробництва країни є збільшення площ лісових насаджень і підвищення ролі лісових ресурсів у глобальному вуглецевому циклі. За цим критерієм можна спрогнозувати стан лісового господарства країни на середньо- і довгострокову перспективу. Адже з аналізу динаміки й тенденцій площ лісонасаджень випливає загальний висновок про якісні та кількісні характеристики лісових ресурсів держави. Крім того інформація про зміну кількісних параметрів лісонасаджень є важливою у контексті складання державних програм захисту і збереження лісових ресурсів. Не менш значущою є роль лісу у вуглецевому циклі. Відомо, що ліс має здатність до очищення повітря, причому у цьому разі мова повинна йти про загальну фітомасу надземної частини лісових ресурсів.

Другим критерієм сталого розвитку лісогосподарської сфери є досягнення та підтримка високого рівня санітарного стану лісових масивів і забезпечення стабільної життєздатності лісових екосистем. Визначальними факторами цього критерію є здебільшого біологічні процеси. Однак досить важливим є й антропогенний вплив у формі техногенних і побутових забруднень, які зменшують ступінь санітарної придатності лісу. Негативний вплив людської діяльності на лісові екосистеми можна класифікувати по-різному з огляду на обсяги і масштаб пошкоджень – від неістотної дії, яка в цілому не призводить до порушення стійкого екологічного та біологічного балансу, до значних диспропорційних втручань, наслідком яких може бути нищення лісових насаджень або доведення їх до стану біологічної деградації..

Третій критерій сталого розвитку лісовиробничої системи полягає у підвищенні продуктивності лісових насаджень. У межах реалізації критерію необхідно насамперед звернути увагу на організаційно-господарські лісокористування. Адже відомо, що при здійсненні санітарних рубок лісів варто зосереджуватися на потребі стимулювання їхньої регенераційної здатності, тобто вирубувати ту частину лісових насаджень, яка применшує якісну складову лісу, залишаючи водночас здорові лісові насадження, спроможні забезпечувати базові процеси життєдіяльності лісових екосистем.

Четвертим критерієм є захист і збереження біорозмаїття лісових екосистем. У цьому контексті не слід забувати, що ліси розглядаються не лише як об'єкт вирощування та заготівлі деревини, але й як цілісна екосистема, яка забезпечує можливість для життєдіяльності різного роду біологічних організмів, тобто представників флори і фауни.

Виконання лісом захисної функції є п'ятим критерієм сталого розвитку лісогосподарського виробництва. Під виконанням захисної функції ми пропонуємо розуміти роль лісових насаджень у збереженні водоохоронного, ґрунтозахисного та санітарно-гігієнічного балансу. Властне, цей критерій є досить важливим як з погляду міжнародних вимог і стандартів, так і з огляду на гостру необхідність підвищення впливу лісових масивів на формування сприятливих умов для ведення сільського господарства.

Останнім, шостим критерієм сталого розвитку лісогосподарського виробництва є ефективне виконання лісами економічної та соціальної функцій. Цей критерій, очевидно, найбільше відображає економічне та промислове призначення лісів та їхню роль у підвищенні соціально-економічного добробуту суспільства. У переліку факторів екологізації лісогосподарської сфери наведений вище критерій відповідає в основному за використання лісових ресурсів.